

Revalidatie in Beweging

Inhoud

Zorglogistiek verbetert revalidatiezorg

Tastbare resultaten tranche I

Revalidatie in Beweging stimuleert de creativiteit

CC ZORGADVISEURS

Prismant

Het ZonMw-programma Revalidatie in Beweging (RiB) heeft als doel het realiseren van aanzienlijke verbeteringen op het gebied van patiëntenlogistiek en procesherinrichting in de revalidatiesector. In drie versnellingsprogramma's wordt gewerkt aan optimalisatie van de instroom, het doelmatiger maken van het behandelproces en het verbeteren van de uitstroom van patiënten.

Zorglogistiek verbetert revalidatiezorg

Snellere toegang van patiënten tot revalidatiezorg, een doelmatiger behandeling en een betere uitstroom na de revalidatie.

Daaraan werken revalidatiecentra door deel te nemen aan het verbeterprogramma Revalidatie in Beweging.

'Revalidatie in Beweging draait om verbetering van de zorglogistiek, en daarmee van de kwaliteit en efficiency van het behandelproces' stelt Jannie Riteco, directeur van Revalidatie Nederland en mede-initiatiefnemer van het programma. 'Wanneer we de doelstellingen van Revalidatie in Beweging bereiken slaan we een enorme slag. Daarom is het belangrijk dat zoveel mogelijk instellingen meedoen aan Revalidatie in Beweging.' Riteco beseft dat er veel op die instellingen afkomt. 'De instellingen werken al aan de introductie van HKZ-certificering, EPD en DBC's. Toch is het belangrijk ook mee te doen aan Revalidatie in Beweging. Deze processen kunnen elkaar ondersteunen, wanneer je ze in samenhang bekijkt en uitvoert. Want ze hebben allemaal tot doel de kwaliteit van de zorg te verbeteren en daarbij overlappen ze deels. Zo is het voor HKZ-certificering nodig om het logistieke proces in kaart te brengen en waar nodig te verbeteren. Als je dat voor Revalidatie in Beweging al gedaan hebt, met alle hulp die dit project biedt, dan scheelt dat weer in het HKZ-traject.'

Revalidatie in Beweging vindt plaats in twee tranches, vertelt Marcel de Jong. Hij is landelijk programmadirecteur van Revalidatie in Beweging en partner bij CC Zorgadviseurs / Prismant, het consortium dat Revalidatie in Beweging begeleidt. 'De eerste tranche werd kort geleden afgesloten. Daarin werden vier revalidatiecentra intensief begeleid bij de analyse van het behandelproces, het opsporen van knelpunten, het bedenken van oplossingen daarvoor en het doorvoeren van verbeteringen. Ze leerden om vanuit een patiëntenperspectief naar het hele proces te kijken, van verwijzing tot ontslag' Die ervaringen vormen de basis voor tranche II. 'Daarin gaan we de opgedane kennis en kunde verder verspreiden.'

Tranche II van Revalidatie in Beweging begon in juni 2009 en duurt een jaar. De deelnemers volgen een intensief traject om de deskundigheid te bevorderen. Daarin leren ze wat zorglogistiek is en op welke wijze zorglogistiek kan bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit, doelmatigheid en servicegerichtheid van de revalidatiezorg. 'Hoe analyseer je patiëntprocessen, hoe bepaal je welke verbeteringen mogelijk zijn en hoe realiseer je daadwerkelijk verandering?' De ontwikkeling van deze expertise noemt De Jong 'een belangrijke toegevoegde waarde voor de instellingen'. Tegelijkertijd gaan de instellingen aan de slag met praktijkopdrachten gericht op het zorglogistiek verbeteren van de patiënten-

zorg. Ze houden bovendien contact met de mensen uit de andere centra, en leren zo van elkaar. Ook het consortium blijft hen inhoudelijk en procesmatig begeleiden. Het beoogde resultaat: 'meetbare prestatieverbeteringen van de centra'.

“Wanneer we de doelstellingen bereiken slaan we een enorme slag.”

'We staan als sector voor een cultuuromslag', besluit Riteco. 'De overheid waardeert het, dat de sector zelf het initiatief neemt om transparant te zijn en de kwaliteit te verbeteren. Ook de patiënten waarderen dat. Niet onbelangrijk in deze tijd van toenemende marktwerking.'

'Er is een enorme hoop werk verzet met Revalidatie in Beweging, de doelmatigheid is er zeker op vooruit gegaan. Het zal voor de zorgverlener makkelijker worden om met de zorgverzekeraars over de DBC's te onderhandelen. Voor de patiënt is het prettig om eerder de beoogde ontslagdatum te kennen. De nadruk van Revalidatie in Beweging ligt op de medisch-technische kant. Mogelijk kan een volgend project aandacht besteden aan de psychologische kant en de nazorg.'

Freek Beelen,
lid cliëntenraad
Heliomare

Tastbare resultaten tranche I

Kortere wachttijden en een efficiënter en beter behandelproces. Die doelen lijken de vier deelnemers aan tranche I van Revalidatie in Beweging allemaal te bereiken, zo blijkt uit de eerste resultaten. Soms werden de verwachtingen zelfs ver overtroffen.

'Chronische pijnpatiënten moesten tussen de zeven en negen maanden wachten op hun behandeling. Nu kunnen ze tussen de zeven en negen weken na aanmelding beginnen. Die wachttijd is dankzij Revalidatie in Beweging dus met zo'n 75% verminderd. Daarnaast wilden we de efficiency met 5% verbeteren. Die is met 20% vooruit gegaan.' Het gaat om voorlopige resultaten, benadrukt Cees van Dijk, projectcoördinator Revalidatie in Beweging in het Jan van Breemen Instituut. Hij verwacht ook een positief effect op de patiënttevredenheid. 'We hebben niet alleen de wachttijd sterk verkort, maar ook alle

voorbereidende onderzoeken op één dag-deel geconcentreerd.' Binnen drie dagen na die onderzoeken krijgt de patiënt precies te horen wanneer de behandeling start, op welke dagen en tijdstippen die plaatsvindt en wanneer de behandeling afgelopen is.

Dit werd bereikt dankzij 'de doorbraak van het zorglogistieke denken' en de introductie van 'zorgtrajecten'. 'We bekijken nu het hele proces, met de patiënt als uitgangspunt. Daarvoor verzamelen we systematisch informatie. Onder meer over de aantallen patiënten en de capaciteit die we precies inzetten.

Zo kunnen we bijvoorbeeld zien aankomen wanneer we een extra groepsbehandeling moeten organiseren. En of dat mogelijk is.'

Heliomare revalidatie en De Hoogstraat richten zich op deels dezelfde groepen: respectievelijk de Niet Aangeboren Hersenletsel-patiënten en de CVA-patiënten. 'We merken al dat de wachttijd voor CVA-patiënten terugloopt', vertelt Albert Burger, coördinator Revalidatie in Beweging bij Heliomare revalidatie. 'We willen die terugbrengen van vijftien naar zeven dagen. Daar zitten we nu dicht tegenaan.' Dit komt dankzij een snellere doorstroom van de patiënten. 'We bespreken nu al in derde week van opname de ontslagdatum waar we ons op richten. Dus weet de patiënt beter waar hij aan toe is. En het geeft richting aan de behandeling.' Maar ook de verwijzers profiteren, want Heliomare revalidatie maakt nu duidelijker afspraken over de instroom. 'We hebben meer zicht gekregen op de patiëntenstromen. We richten ons nu meer op de grote groepen, zonder de uitzonderingen te verwaarlozen.' Die resultaten werden al bereikt vóór de introductie van zes afgebakende zorgprogramma's, in de loop van juni. 'Daarin hopen we 80% van deze patiënten te kunnen plaatsen. Wanneer die programma's een paar maanden lopen weten we precies wat de winst van Revalidatie in Beweging is.' Ook De Hoogstraat meldt al goede resultaten voor de CVA-patiënten. Projectleider Ger Scholtens: 'Toen we met Revalidatie in Beweging begonnen kon 60% van de patiënten binnen zeven dagen beginnen, nu is dat 75%. De gemiddelde behandelduur is verminderd van 80 naar 64 dagen.'

'De opnameduur van dwarslaesiepatiënten in Rijndam is een week korter geworden.'

We zijn van gemiddeld 108 naar 101 dagen gegaan, wanneer je het eerste kwartaal van 2009 vergelijkt met dat van 2008. Dat is een winst van 6 à 7%. Daardoor konden we meer patiënten behandelen, 34 tegen 24. Al met al een forse efficiencywinst.'

Jan Kamberg, fysiotherapeut en projectcoördinator Revalidatie in Beweging, is tevreden met die voorlopige resultaten. 'Nogal wat dwarslaesiepatiënten die hier verblijven hebben de revalidatie achter de rug. Ze bezetten een bed omdat ze wachten op een voorziening of een woning', belicht hij de achtergronden. 'Ons doel is om die "verkeerde bedbezetting" met de helft terug te brengen. Daarnaast willen we doelmatiger gaan werken.'

Een belangrijke maatregel daartoe was het eerder vaststellen van de ontslagdatum. 'Daardoor zijn we naar die ontslagdatum toe gaan werken. Dat doen we samen met de patiënten. Zij praten nu mee bij elke teambespreking, en hebben een actieve rol in de voorbereiding daarvan.' Ook werkte Rijndam aan de uitstroom. 'Zo vonden we een nieuwe hulpmiddelenleverancier. Die levert vanuit een depot tijdelijke voorzieningen. Dus wanneer de gemeente niet snel een rolstoel kan leveren doet deze leverancier dat binnen een week. Verder maakten we afspraken met verpleeghuizen in de regio, voor snellere tijdelijke doorplaatsing wanneer patiënten moeten wachten op een ander verpleeghuis of aangepaste woning.'

Rijndam werkt dus op veel fronten aan verbeteringen in het zorgtraject. 'Dankzij Revalidatie in Beweging doen we nu de dingen waar we al veel langer over nadachten.'

“We doen nu de dingen waar we al veel langer over nadachten.”

'Voorheen duurde het een aantal maanden voordat je terecht kon.

Eigenlijk is dat idioot, want je hebt al heel lang klachten en wil gewoon geholpen worden. En wanneer er een einddatum van de behandeling is, kan je je daarop instellen. Voordeel is ook dat je daarna weer andere dingen kan plannen. Meer werken, of een vakantie.'

**Marja van Vlerken,
revalidant
Jan van Breemen
Instituut**

Het leek wel of de geest uit de fles was.

Colofon

Nummer 2, juni 2009

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Revalidatie in Beweging. Voor meer informatie en een actuele stand van zaken zie www.revalidatieinbeweging.nl

Teksten:

Adri Bolt

Fotografie:

Inge Hondebrink, Bert Muller, archief De Hoogstraat, archief Heliomare

Ontwerp en vormgeving:

Acretia Media & Communicatie

Druk:

Acretia Media & Communicatie

© Revalidatie in Beweging

Overname van artikelen uit deze uitgave is toegestaan met bronvermelding en na toestemming van de redactie.

Redactieadres:

Revalidatie in Beweging
Postbus 644, 3440 AP WOERDEN
telefoon: 0348-493000
info@revalidatieinbeweging.nl

Wilt u extra exemplaren van deze uitgave ontvangen?

Stuurt u dan een mail naar het redactieadres. Deze uitgave is ook te vinden als pdf-bestand op de website www.revalidatieinbeweging.nl

Revalidatie in Beweging is een gezamenlijk initiatief van het ministerie van WVS en Revalidatie Nederland. Het programma wordt onder verantwoordelijkheid van ZonMw uitgevoerd door CC Zorgadviseurs en Prismant.

Revalidatie in Beweging stimuleert de creativiteit

Oude stokpaardjes overboord zetten. De organisatie meekrijgen in een cultuuromslag. Een creatief proces, waarin duidelijk wordt dat goede zorglogistiek essentieel is voor de kwaliteit van de behandeling. De ervaringen van De Hoogstraat met tranche I waren 'intensief, leerzaam en verbindend'.

'Het leek soms of de geest uit de fles was', vertelt projectleider Ger Scholtens. 'We verbeterden het behandelproces voor CVA-patiënten aan de hand van de meest recente versie van de CBO-richtlijn. Daar waren de behandelaars enthousiast over, dat stimuleerde de creativiteit. Je zag dat disciplines elkaar opzochten, en samen bekeken hoe ze het proces efficiënter en inhoudelijk beter konden maken.'

'Revalidatie in Beweging begint met een analyse van de oude situatie', aldus Elske van Rooden. Zij was als logistiek adviseur van CC Zorgadviseurs betrokken bij Revalidatie in Beweging in De Hoogstraat. 'Die was heel verhelderend voor de medewerkers. Zo schrokken ze echt van de aantallen mutaties. We konden ook laten zien dat de behandelduur vaak onnodig lang was, omdat de behandelingen onvoldoende gecoördineerd werden.' Zo groeide het inzicht, dat veel winst te boeken viel door de behandeling anders te organiseren. Verhoogde efficiency en een betere behandeling konden daarbij hand in hand gaan. 'Er is intern veel gepraat over Revalidatie in Beweging, en over zorglogistiek. Tijdens formele overleggen, maar ook in de wandelgangen. Mensen zijn bewuster gaan kijken naar zorgprocessen. Dat is een belangrijk resultaat van Revalidatie in Beweging.'

Afgelopen halfjaar zijn de eerste praktische veranderingen geïntroduceerd, volgens Scholtens allemaal onderdeel van een 'cultuuromslag'. 'We geven nu direct na de observatieperiode duidelijkheid over behandeldoelen en behandelduur.

Dat vraagt een andere manier van denken van de behandelaars.' Ook blijft een aantal bedden gereserveerd voor nieuwe CVA-patiënten. 'Er staan dus soms tijdelijk bedden leeg, waar bedden vroeger zo snel mogelijk weer gevuld werden.' De mogelijkheden tot het indienen van mutaties zijn beperkt. Binnenkort zal De Hoogstraat zes zorgtrajecten introduceren voor de eerste vier behandelweken; het begin van een sterkere structurering van de behandeling. Voor dergelijke veranderingen moet je de organisatie meekrijgen, stelt Scholtens. 'Daarom volgden alle planningsmedewerkers een vijfdaagse cursus. De Revalidatie in Beweging-projectgroep en het middenkader van andere divisies deden een masterclass zorglogistiek. En we verzorgden twee keer een korte scholing voor alle medewerkers van de divisie Neuro-revalidatie.'

'Het was een bijzonder intensief, leerzaam en verbindend proces', besluit Scholtens. 'Revalidatie in Beweging bracht de CVA-medewerkers samen om over de inhoud te praten. En je ziet dat de rest van de organisatie ook gaat nadenken over zorglogistiek.'